

PREDLOG ZDS ZA NOVI SOCIALNI SPORAZUM

Marec 2019

ZDS
ZDRUŽENJE
DELODAJALCEV
SLOVENIJE

PREDLOG ZDRUŽENJA DELODAJALCEV SLOVENIJE ZA NOV SOCIALNI SPORAZUM

Marec 2019

1. IZHODIŠČA, NAMEN, CILJ IN ČASOVNA VELJAVNOST PREDLOGA SOCIALNEGA SPORAZUMA

Le stabilno in uspešno gospodarstvo je predpogoj za socialno državo.

Uspešno gospodarstvo **ustvarja delovna mesta in visoko dodano vrednost.**

Socialni partnerji in vlada bomo **spodbujali vse aktivnosti, ki vodijo k visoki dodani vrednosti in konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.**

Socialni partnerji, vlada in družba kot celota moramo spodbujati **delo kot vrednoto.**

Usmeritve

Socialni sporazum naj

- opredeljuje **temeljne zaveze in usmeritve socialnih partnerjev (delodajalcev, sindikatov) in Vlade RS, ki vodijo k nadaljnjemu uspešnemu razvoju Slovenije in stabilni gospodarski rasti;**
- bo **kratek in transparenten, vanj naj se ne zapisujejo zakonske določbe;**
- bo **osnova potrebnim spremembam zakonodaje;**
- se sklepa za **2 leti in pol, za obdobje 2019 – 2021** (do konca mandata obstoječe Vlade RS).

2. AKTIVNOSTI ZA DOSEGO CILJEV

2.1. Zagotovitev spodbudnih pogojev poslovanja

- **Brez dodatnih novih dvigov davčnih obremenitev, dajatev ali prispevkov za socialno varnost.**
- **Splošna razbremenitev stroška dela v okviru dohodnine** (lestvica, olajšave, stopnje).
- Uvedba **socialne kapice pri pokojninskem zavarovanju** tudi za zaposlene (v delovnem razmerju po pogodbi o zaposlitvi), ne le samozaposlene, družbenike in kmete.
- Omogočiti **boljše črpanje sredstev EU preko enostavnejših, bolj transparentnih in bolj dostopnih razpisov za podjetja.**
- Pri investicijah javnega sektorja poudarek na **investicijah za spodbujanje gospodarstva.**

- **Odprava vseh mogočih administrativnih ovir** za začetek poslovanja (npr. gradbena dovoljenja, lokacijska dovoljenja, ...) ali za ustaljeno poslovanje (dolgi odzivni roki uradnih institucij, razpršeno odločanje, itd.).

2.2. Trg dela (plače, zaposlenost, brezposelnost)

Plače:

- **Kolektivne pogodbe** morajo biti temelj bipartitnega dogovarjanja politike plač v gospodarstvu (med delodajalci in sindikati na različnih ravneh).
- **Rast bruto plač mora slediti gospodarskim gibanjem** ter zaostajati za rastjo produktivnosti.
- Rast plač v javnem sektorju ne sme prehitovati rasti plač v zasebnem sektorju.

Minimalna plača:

- **Minimalna plača** naj ostane zakonska kategorija, ob upoštevanju vloge socialnih partnerjev pri določanju njene višine in usklajevanja (to zahteva spremembo trenutne zakonodaje).
- Vse spremembe zakona o minimalni plači se morajo sprejemati **v soglasju med socialnimi partnerji in Vlado RS.**

Zaposlovanje:

- **Omogočiti izvajanje fleksibilnih oblik zaposlovanja, ki že obstajajo**, z ustreznimi spodbudami in olajšavami (delo za krajši delovni čas, delitev delovnega mesta, prožna izraba delovnega časa, delo na domu in delo na daljavo, delo preko novih spletnih platform - vključno z ureditvijo davčnih obremenitev-predvsem amortizacije lastnih sredstev).
- **Spodbujanje uporabe različnih pogodb (tudi civilnih, platform itd.) - načelo »vsako delo šteje«** naj se aplicira tudi pri uporabi pogodb in ne le pri njihovi davčni obravnavi in prispevkih.
- Omogočiti in spodbuditi **hitrejši vstop na trg dela pri mladih** (ureditev štipendij, študentskega dela, fleksibilnosti prve zaposlitve, zagotoviti sredstva za mentorske programe znotraj sistema formalnega izobraževanja ter za neformalne programe usposabljanja in zaposlovanja mladih itd.)
- Olajšati **zaposlovanje tujih državljanov** (s sklepanjem sporazumov, z možnostjo zaposlovanja preko agencij, predvsem pa odpravo administrativnih ovir za držav z že obstoječimi sporazumi).
- Uvedba **dodatnih oblik za dela in potrebe po delu manjšega obsega za brezposelne, upokojene ter ostale osebe, ki prejemajo sredstva iz socialnih zavarovanj** (z vidika delodajalca prožna oblika za zadovoljitev manjših in občasnih potreb po delu, z vidika izvajalcev izboljšanje materialnega položaja, z vidika zavarovanj pa razbremenitev blagajne).
- **Čim večje število brezposelnih vključiti v javna dela in razširiti javna dela tudi za zasebni sektor** (namen javnih del je tudi ohranitev stika brezposelne osebe z delom in delovnim okoljem).

2.3. Znanje in inovacije

- Vlada mora zagotoviti **finančne spodbude (in olajšave) za inovacije in njihov prenos v prakso.**
- Vsi socialni partnerji bo morali sodelovati pri **načrtovanju poklicnega in strokovnega izobraževanja** in skladno s pooblastili nosimo odgovornosti za njegovo izvajanje. Urediti je potrebno **finančne spodbude za izvajanje mentorstva.**
- **Skupna** promocija in načrtovanje socialnih partnerjev do **poklicev, ki so na trgu dela deficitarni.**
- Spodbujanje priznavanja **neformalnih poklicnih kvalifikacij.**
- **Sistem vajeništva** moramo **poenostaviti in prilagoditi potrebam** delodajalcev in dijakov, pri čemer naj sodelujejo vsi socialni partnerji.
- Izboljšati **dvosmeren pretok znanja** med raziskovalno sfero in gospodarstvom (preko projektnih sredstev).
- **Zaposljivost diplomantov naj bo** (poleg upoštevanja deficitarnosti poklicev) **eden izmed glavnih kriterijev** za ocenjevanje kvalitete fakultet.
- Zagotoviti **sistemske pogoje in odpraviti administrativen ovire** za delodajalce, da se bodo bolj odločali za **prakso, pripravništvo in izpopolnjevanje mladih.**

2.4. Reforma zdravstvenega in pokojninskega sistema

Zdravstveni sistem:

- **Povečati učinkovitost in poceniti delovanje** zdravstvenega sistema z novimi tehnologijami in vrsto del.
- **Prvi trije dnevi bolniške odsotnosti z dela** naj ne bodo v breme delodajalca.
- Oblikovati in zagotavljati **možnosti za hitrejše vračanje delavcev na delo** zaradi bolniške odsotnosti, podpirati dejavnosti za preprečevanje bolezni in skrb za lastno zdravje.
- Uvesti **davčne vzpodbude za naložbe podjetij v preventivo** ter programe ohranjanja zdravja zaposlenih (odprava bonitet) – **promocija zdravja na delovnem mestu.**
- **Prilagoditi obseg in sestavo pravic** iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Pokojninski sistem:

- **Uvedba demografskega sklada** s sodelovanjem socialnih partnerjev.
- Ureditev možnosti **hkratne ohranitve delovnega razmerja in koriščenja pokojnine** po izpolnitvi minimalnih zakonskih pogojev za upokojitev, **ob predhodnem pisnem sporazumu med zaposlenim in delodajalcem.**
- Spodbujanje oblik **prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.**

2.5. Javni sektor – racionalizacija in reforma sistemov socialne zaščite

- **Javni sektor ne sme konkurirati gospodarstvu na trgu.**
- Javne finance je potrebno **konsolidirati predvsem preko zniževanja javno finančnih izdatkov**, na prihodkovni strani **niso sprejemljive nove davčne obremenitve**.
- Potrebna je **racionalizacija in koordinacija procesov in poslovanja** v javnem sektorju.
- **Uvesti odgovornost državnega organa za izdana pravna mnenja in pisna stališča** (ministrstva, inšpektorati, davčne uprave...) oziroma **omejiti odgovornosti delodajalca, ki se je zanesel na mnenje / pisno stališče** takšnega organa.
- **Izboljšanje plačilne discipline**. Država (ministrstva, občine itd.) mora postati vzoren plačnik.
- Reforma sistemov socialne zaščite (še večja **preglednost** nad socialnimi transferji, preprečevanje **neutemeljenega kopičenja** socialnih prejemkov pri posamezniku ipd.).

3. SOCIALNI DIALOG IN SOCIALNI MIR

Ekonomsko socialni svet je temelj **tripartitnega dialoga** med vlado, sindikati in delodajalci. **V času veljavnosti** socialnega sporazuma naj se podpisniki zavežejo, da bodo **skupno delovali z namenom doseganja ciljev sporazuma** in da bodo vse morebitne **spremembe uveljavljali sporazumno**, ter da bodo **v tem času spoštovali in zagotavljali socialni mir**.